

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност доцент

в професионално направление 9.2 Военно дело (Ядрена, химическа, биологическа защита и екология) в „Департамент за следдипломна квалификация” на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”, град Варна

обявен в ДВ 59 от 03.08.2012 год.

с кандидат Недю Хенрих Попов, доктор
по военно-приложни аспекти на гражданската защита

Член на научното жури: Валентин Крумов Велинов, доцент, доктор

Доктор Недю Хенрих Попов е представил за участие в конкурса за доцент във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” тридесет и две (32) заглавия на публикации с **общ обем** от хиляда петстотин и седемнадесет (1517) страници. От тях не са предложени за рецензиране и се редуцират: дисертацията за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, авторефератът и публикациите към нея, както и документи към научноизследователски проекти, представени общо от шест (6) заглавия с обем двеста двадесет и две (222) страници.

За рецензиране приемам **хиляда двеста деветдесет и пет (1295) страници** като към т.1 от становището (научни трудове) са предложени **двадесет и три (23) заглавия с обем от сто деветдесет и две (192) страници**, а към т.2 (педагогическа дейност) са дадени **три (3) – (два учебника и едно учебно помагало) с общ обем от хиляда сто и три (1103) страници**.

1. Научноизследователска и научно-приложна дейност на кандидата.

В съответствие с разглежданата тематика представените за рецензиране публикации са: научни статии и доклади - 21; публикации в чужбина – 2.

Подразделям ги в следните групи:

1. Военно дело –9.2:

9 заглавия с 95 страници (49,5 %), в това число:

- доклади от научни конференции (9 броя) – П-1; П-2; П-4; П-6; П-7; П-8; П-9; П-10; П-15.

Детайлно в отделните научни разработки са изследвани и анализирани:

-проблеми на организацията и особеностите на химическото осигуряване на войските в противодесантна отбрана на крайбрежие и възможностите за използване на запалителни вещества;

-проблеми на оперативното използване на морските сили в защита и опазване на морската среда на държавата, както и обучението на личния състав по ликвидиране на последствията от нефтени разливи в националните морски пространства;

-проблеми на организацията и управлението на ВМС в условията на рискована обстановка в крайбрежната зона като същевременно задълбочено са показани съществени характерни особености на обстановката при използване на бойни средства за масово поразяване.

-историята на химическото оръжие и възможностите за бойно използване на неутронното оръжие.

2. Национална сигурност – 9.1:

8 заглавия с 46 страници (26 %), в това число:

- доклади от научни конференции (6 броя) – II-5; II-12; II-13; II-14; II-16; II-20; II-21;

- статия - 1 брой – II-19.

По-детайлно в отделни научни разработки са изследвани и анализирани проблемите:

-защита на морската транспортна система, в т.ч. и защитата на морската критична;

-подготовка на кадри и научно осигуряване на морската сигурност на страната;

-възможности за ликвидиране на последствията от използване на оръжие за масово унищожаване и промишлени аварии при терористични действия .

3. Гражданска отбрана на населението и екология:

6 заглавия с 46 страници (24,5 %), в това число:

- доклади от научни конференции (6 броя) – II-3; II-11; II-17; II-22; II-23;

- статия - 1 брой – II-18.

Детайлно в отделни научни разработки са анализирани проблемите:

-на мероприятия по управление на радиационната защита на населението в българското Черноморско крайбрежие;

-на защита на крайбрежната инфраструктура от производствени аварии с отделяне на токсични химически вещества;

-миграция на радиоактивните вещества в околната среда на българското Черноморско крайбрежие

Анализът на научната и научно-приложната продукция на доктор Попов показва, че почти 50 % от нея е насочена в професионалното направление „Военно дело“, което може приемливо да бъде основание за заемане на академична длъжност „**Доцент по военно дело**“.

Останалата му публикационна дейност, която е свързана с националната сигурност, гражданската защита на населението и екологията, може да бъде

дейността и управлението на формирования за противодействие при развитието на криза при терористични действия.

Това сравнително ново тематично направление е фокусирано върху проблемите на съвместното използване на формирования от ВМС и невоенни морски ведомства. Разработките в това направление дават ново съдържание на водещата роля на ВМС при защита на морската сигурност на държавата.

В **третия** тематичен раздел, в отделни научни разработки са изследвани и анализирани проблемите на защитата на морската транспортна система, в т.ч. и защитата на морската инфраструктура и научното осигуряване на екологичната морска сигурност на страната. (6 заглавия с 46 страници). Тези публикации доразвиват изследвания по проблемите на организацията и управлението на ВМС и трансформацията на националната система за морски кризисен мениджмънт, в т.ч. и изграждането и развитието на системата за морска безопасност и сигурност.

Авторът участва в шест (6) съвместни публикации от обявените за рецензиране – 68 страници (5,3%). За тях не са приложени **разделителни протоколи**, тъй като са съвместни доклади на научни форуми.

Съотношението между научната, научно-приложната и педагогическата дейност, отразено в предложените за рецензиране публикации на Попов, е **4,5 – 10 – 85,5 %**, в полза на педагогическата дейност. Освен това, Попов е създал лекционен фонд по учебните дисциплини, които преподава.

Следва да се отбележи, че наред с преподавателската дейност, Попов участва в научноизследователски проекти.

От двата проекта, в които е участвал, най-съществен е приносът му към изпълнение на стадий „Проучване” на проекта „Интегрирана система за наблюдение и защита на обекти от критична инфраструктура.

Достойнствата на публикациите Попов се доказват от тяхното **цитиране** в три (3) научни разработки.

4. Значимост на приносите за науката и практиката.

Обобщавайки резултатите от научната продукция на доктор Попов считам, че **основните приноси** от предложените за рецензиране публикации могат да се отнесат по направления, както следва:

А. Новост за науката – четири (4) публикации: П-4, П-10, П-12, П-13;

Б. Обогаляване на съществуващите знания – шестнадесет (16) публикации: П-1, П-2, П-3, П-6, П-8, П-9, П-11, П-14, П-15, П-16, П-17, П-18, П-20, П-21, П-22, П-23;

В. Приложения на научните постижения в практиката – три (3) публикации: П-5, П-7, П-19.

Може да се приеме, че посочените научни и научно-приложни приноси в предложените за рецензиране публикации са лично дело на автора.

Считам, че **основните** количествени показатели за заемане на академичната длъжност във ВВМУ, които са показани от доктор Попов в предложените публикации са **приемливи**.

възприемана като допълваща и обогатяваща основната, като с това се и разширява научната му активност.

2. Педагогическа дейност.

В съответствие с разглежданата тематика са представените за рецензиране:

- 2 учебника с общ обем от 913 страници;
- 1 учебно помагало с обем 27 страници.

Двете книги от поредицата „Ядрена, химическа, биологическа защита и екология” осигуряват във „ВВМУ Н. Й. Вапцаров” задължителните учебни дисциплини по ЯХБЗ за курсантите и студентите от всички специалности на училището. Тематиката е представена в съответствие с учебните програми в разширен и задълбочен аспект на съдържанието на разглежданите въпроси. Последствията от промишлени опасни аварии и тяхното въздействие върху човешкия организъм са анализирани задълбочено.

Учебният материал е представен в светлината на превенция за защита от вероятна асиметрична опасност (терористични действия) върху съвременната индустриална и урбанистична инфраструктура.

Изданията могат да допринесат и за повишаването на подготовката на личния състав за изпълнението на задачи по участието на ВМС в операции по ликвидиране на последствията от бедствия, аварии и катастрофи по българското Черноморско крайбрежие, прилежащите национални морски пространства и опазване на околната среда.

Учебното помагало със съдържанието си от учебно-тренировъчни карти по дисциплината ЯХБЗ, независимо от издаването му през 1989 год., може да се прилага и сега при практическата подготовка на обучаемите от училището.

3. Основни научни и научно-приложни приноси

Публикациите на доктор Попов в основното тематично направление „Военно дело” се отличават със задълбочено изследване на разглежданите проблеми, като се проследяват тяхното възникване, еволюцията им и се предлагат възможности за разрешаването им. Като резултат от подобен подход, конкретна публикация често надхвърля рамките на съответстващата тематика и следва да се отнесе и към други тематични раздели. Типичен пример са публикациите: II-4, II-7, II-15, където въпреки че касае пряко тематичния проблем по възникване на критична екологична ситуация, задълбочено се представят теоретични проблеми на организацията на съвместното използване на разнородни сили, планирането и управлението на формирования от ВМС за защита на морската среда.

Публикациите в тематичния раздел „Национална сигурност” (II-5; II-12; II-13; II-14; II-16; II-20; II-21; II-19) акцентират преимуществено върху проблемите на оценката на бойната ефективност на оръжието за масово поразяване, като в допълнение доразвиват въпроси от планирането на

Спазен е **допълнителния** критерий относно професионално направление „Военно дело” за участие на кандидата в разработване на концептуални и доктринални документи на ВС (Заповед на Началника на отбраната № ЗНО – 242 / 23.12.2012, относно разработване на проект на „Доктрина за военноинженерно осигуряване”).

5. Критични бележки и препоръки

Независимо от достойнствата на публикациите на доктор Попов е необходимо да се отчетат някои **слабости**, по-съществени, от които са:

1. Недостатъчно е популяризирането на постигнатите резултати в международната интернет мрежа и електронни издания. Слабата популяризация на публикациите води до ниското им отражение в цитирания;

2. Голяма част от публикациите на автора представят логически свързани изследвания и отразяват еволюцията на конкретна изследователска теза. Публикуването им в различни броеве на публични издания затруднява цялостното възприемане на резултатите. По-ценностно, от научна гледна точка, е подобни публикации да се обработят и обединят в единно издание.

3. Относително е малък делът на научните и научно-приложните публикации спрямо педагогическите (14,5 към 85,5 %). Препоръчително е авторът да насочи своята публикационна дейност основно в научното направление.

4. Доколкото се представят като отделни книги, следва вторият учебник(II) да бъде продължение на първия (I). В тях са допуснати идентични повторения: I - 1.1 с II - 1.2.1; I – 1.2 с II – 1.2.2; I – 2.10 с II – 1.4.2; I – 2.4 с II – 2.5 и други. Препоръчвам учебният материал да се доразвие относно организацията на радиационното разузнаване на кораба, използването на колективните средства за защита (СВЗ И ФВУ), както и действията на пункта за санитарна обработка на личния състав на кораба.

По същество тези слабости не омаловажават достигнатите научни и научно-приложни приноси в предложените за рецензиране публикации, а по-скоро трябва да се разглеждат като предложения за тяхното преодоляване в перспективната дейност на доктор Попов.

Познавам отдавна доктор Попов като офицер от ВВМУ, когато той се развиваше във военната си кариера най-вече като асистент в катедра „ОУТП от ВМС” във ВВМУ. От качествата му на определено позитивна личност, преди всичко, бих отличил моралните му ценности и завидното му трудолюбие. Всичко това го извежда, от една страна, като безспорен авторитетен преподавател, оценен както от обучаемите, така и в колектива на катедрата, а от друга - и вече като в състояние да участва ползотворно в развитието на военната наука.

В заключение, считам, че предложените за рецензиране публикации имат необходимите качества и могат да се използват в учебната и бойната

практика на шабовете и силите, както и при разработването на ръководни документи за последващи научни изследвания във военното дело и сигурността.

Предложените за рецензиране публикации отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав и на Правилника за неговото прилагане.

Предвид посочените достойнства на представените публикации предлагам на почитаемото Жури да ги приеме с положителна оценка и да предложи на Факултетния съвет на факултет „Навигационен“ да вземе решение доктор Попов да заеме академичната длъжност “доцент” по професионално направление 9.2, Военно дело (Ядрена, химическа, биологическа защита и екология) в „Департамент за следдипломна квалификация” на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”, град Варна

07.01.2012г.

ЧЛЕН НА ЖУРИТО:

Доцент, доктор .... Валентин Велинов